

gemeentelijke
kinderombudsman

Rapport
gemeentelijke kinderombudsman

“Waarom krijg ik, zoals toegezegd, geen vergoeding voor de opvang van
3 jongens gedurende 4 maanden?”

Organisatie: Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond,
(voorheen Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam)
Dossiernummer: 2015.590
Datum: 23 februari 2016

Samenvatting

Bureau Jeugdzorg vraagt aan mevrouw D. om haar 3 minderjarige neefjes op te vangen. Hun alleenstaande moeder kan door een crisissituatie niet voor de jongens van 15, 14 en 8 jaar oud zorgen. Mevrouw D. moet zelf rondkomen van een bijstandsuitkering, maar ze laat de jongens niet op straat staan.

Mevrouw D. zegt tegen Bureau Jeugdzorg dat zij de jongens om financiële redenen niet langer dan 2 weken kan opvangen. De jongens moeten eten en drinken, maar maken ook reiskosten om bijvoorbeeld naar school te kunnen.

De Raad voor de Kinderbescherming, die onderzoek doet naar de situatie van de kinderen, vindt het beter dat de jongens nog wat langer dan 2 weken bij hun tante blijven. De jongens hebben al veel moeilijke dingen mee gemaakt en een plaatsing in de crisisopvang wil de Raad liever voorkomen. De Raad en Bureau Jeugdzorg dringen er ook op aan dat de jongens hun eigen school en sportclub blijven bezoeken.

Een aantal medewerkers van Bureau Jeugdzorg zegt mevrouw D. toe om uit te zoeken of er een financiële vergoeding mogelijk is. De noodopvang duurt uiteindelijk bijna 4 maanden en mevrouw D. leent geld van haar burens om voor de jongens te kunnen blijven zorgen. Een vergoeding komt er niet en mevrouw D. blijft met een schuld achter. Zij dient een klacht in bij Bureau Jeugdzorg (later over gegaan in Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond, hierna JBRR). In een reactie hierop stelt JBRR dat een pleegzorgvergoeding volgens de regels niet mogelijk is en dat de familie de financiën in eigen kring moet regelen. JBRR geeft aan dat vergelijkbare opvang bij kennissen of in de familiekring wel vaker problemen geeft, omdat meerdere familieleden bijvoorbeeld al schulden hebben en elkaar niet kunnen helpen.

Mevrouw D. krijgt geen geld van haar familie en is ontevreden over de behandeling van haar klachten door JBRR. Ze legt haar klachten voor aan de gemeentelijke kinderombudsman. Na overleg en afstemming met de landelijke Kinderombudsman onderzoekt de gemeentelijk kinderombudsman de klachten.

De gemeentelijke kinderombudsman oordeelt dat de klachten gegrond zijn. De zorg voor de kinderen was op dat moment aan de overheid toevertrouwd en het is onredelijk om de kosten daarvan volledig op mevrouw D. af te wentelen. Dit klemmt temeer, omdat zij direct aangaf dat niet te kunnen betalen. Het is naar het oordeel van de gemeentelijke kinderombudsman niet persé noodzakelijk dat voor een

vergoeding aan mevrouw D. een wettelijke basis aanwezig is. Ook is het aannemelijk dat bij mevrouw D. de verwachting is gewekt dat er een tegemoetkoming in de kosten zou komen. Medewerkers die meerdere malen toezegden de financiële mogelijkheden uit te gaan zoeken, hielden die verwachting in stand. De gemeentelijke kinderombudsman verbindt aan zijn oordeel 2 aanbevelingen.

1. Geef mevrouw D. alsnog een financiële compensatie voor de noodopvang van 3 kinderen.
2. Creëer, zolang er geen landelijke voorzieningen zijn, samen met de gemeente Rotterdam een financiële reserve voor de kosten van opvang in acute situaties die geen officiële pleegzorg worden.

JBRR maakt een bedrag over aan mevrouw D. dat gebaseerd is op de extra bedragen die een alleenstaande bijstandsmoeder met 3 kinderen zou hebben gekregen. Met dit bedrag kan mevrouw D. haar schuld aan de bureaus aflossen, als de gemeente Rotterdam dit bedrag tenminste niet in mindering brengt op haar uitkering. JBRR en de gemeente Rotterdam zijn in gesprek met elkaar over de tweede aanbeveling. De gemeentelijke kinderombudsman wacht de uitkomst van deze gesprekken af. De landelijke Kinderombudsman Marc Dullaert heeft al laten weten de klacht van mevrouw D. mee te nemen als signaal.

Inleiding

Bureau Jeugdzorg vraagt aan mevrouw D. om haar 3 neven op te vangen. De 3 jongens zijn op dat moment respectievelijk 15, 14 en 8 jaar. Hun alleenstaande moeder is acuut opgenomen en niet in staat om voor de jongens te zorgen. Er moet heel snel een oplossing gevonden worden.

Mevrouw D. wil de jongens graag opvangen, maar ze voorziet problemen. Ze geeft direct bij het Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam, nu Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (afgekort JBRR) aan, dat zij zelf financiële problemen heeft. Van haar bijstandsuitkering is ze niet in staat de kosten van het levensonderhoud en de reiskosten voor de jongens te betalen. Daarom kondigt ze aan dat ze de jongens niet meer dan 14 dagen op zal kunnen vangen.

De noodplaatsing duurt uiteindelijk van half november 2013 tot begin maart 2014, bijna 4 maanden. Omdat geen van de overheidsinstanties haar een tegemoetkoming, toeslag of vergoeding biedt, komt mevrouw D. in de financiële problemen. Ze leent uiteindelijk geld van de bureaus, maar het bedrag loopt op en het lukt haar niet om de lening terug te betalen.

Klachten

1. De klachten van mevrouw D. zijn als volgt samengevat:

Klacht 1: Waarom krijg ik, zoals toegezegd, geen vergoeding of tegemoetkoming voor de opvang van de 3 jongens gedurende 4 maanden?

Klacht 2: Ik heb aangegeven dat ik de jongens maar 2 weken kon opvangen. Op verzoek van voormalig Bureau Jeugdzorg heb ik dat langer gedaan, hoewel zij wisten dat ik financieel in de problemen kwam. Zij houden daar geen enkele rekening mee.

2. Bij brief van 22 januari 2015 legt de gemeentelijke kinderombudsman de klachten van mevrouw D. voor aan JBRR. JBRR reageert op 23 maart 2015 op de klachten. Op 7 april 2015 bezoekt mevrouw D. het spreekuur van de gemeentelijke kinderombudsman, omdat zij niet tevreden is over de klachtafhandeling door JBRR. Op 10 juli 2015 besluit de gemeentelijke kinderombudsman een onderzoek naar de klachten in te stellen. Bijlage en onderdeel van deze bevindingen is een overzicht van de interne en externe klachtbehandeling.

3. Naar aanleiding van de klacht, de interne klachtbehandeling en de resultaten van het onderzoek stelt de gemeentelijke kinderombudsman zijn bevindingen op. Daaraan verbindt de kinderombudsman een voorlopig oordeel en een voorlopige

aanbeveling. Mevrouw D., JBRR, de gemeente Rotterdam en de landelijke Kinderombudsman hebben daarop gereageerd. De landelijke Kinderombudsman en de gemeente Rotterdam kregen een geanonimiseerde versie. Na ontvangst van de reacties op de bevindingen heeft de gemeentelijke kinderombudsman dit rapport vastgesteld en geeft hij zijn definitieve oordeel.

Bevindingen

De ombudsman gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden:

4. Mevrouw D. is tante van 3 neven. De drie jongens zijn de kleinzonen van haar zus. Hun moeder is een volle nicht van mevrouw D.
5. De Raad voor de Kinderbescherming start op 31 oktober 2013 naar aanleiding van een melding van 17 oktober 2013 van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) een onderzoek naar het welzijn van de 3 neven van mevrouw D. De onderzoeksvraag is: *“Is er sprake van een zodanig bedreigde ontwikkeling dat een kinderschermingsmaatregel noodzakelijk is?”*
6. In diezelfde periode (oktober, begin november 2013) gaat het slechter met hun moeder. Op 12 november 2013 wordt de situatie acuut en wordt ze in het ziekenhuis opgenomen.
7. Op 12 november 2013 plaatst de Raad voor de Kinderbescherming de 3 jongens bij mevrouw D. Voor alle betrokkenen is duidelijk dat mevrouw D. de kinderen voor maximaal 14 dagen kan opvangen en dat het een tijdelijke oplossing is. Mevrouw D. geeft dit in de gesprekken met de Raad aan.
8. Het Crisis Interventie Team (CIT) van Bureau Jeugdzorg zoekt vanaf 12 november 2013 voor de 3 jongens naar plekken in de Crisisopvang. Het CIT is uiteindelijk ongeveer 4 weken bij het gezin betrokken.
9. De onderzoekers van de Raad voor de Kinderbescherming vinden het beter dat de kinderen langer bij mevrouw D. of bij andere familieleden verblijven, dan dat de jongen op een plaats in de Crisisopvang worden opgevangen. Bij mevrouw D. kunnen ze ook bij elkaar blijven.

10. In het rapport Raadsonderzoek civiele zaken van 5 december 2013 staat naar aanleiding van een gesprek op 21 november 2013 met mevrouw D., Trivium Lindenhof¹ en de drie kinderen:
- “Tante geeft in eerste instantie aan dat de kinderen niet langer bij haar kunnen blijven. ...Daarnaast leeft zij van een uitkering, maar zij moet nu wel dagelijks een van haar neefjes met de auto naar school brengen. Ook betaalt zij veel overige kosten voor de jongens; zij kan dit niet opbrengen.....Nadat gezamenlijk gesproken is over de mogelijkheid van crisisopvang als enige alternatieve optie en de mogelijkheid dat oma naar Nederland komt, geeft tante aan dat zij crisisopvang geen goede plek vindt. Zij wil de kinderen opvangen totdat oma in Nederland is, ook als dat nog enkele weken zal duren.”*
11. In het rapport Raadsonderzoek civiele zaken van 5 december 2013 staat bij de vraag *“Is een machtiging uithuisplaatsing noodzakelijk?”*:
- “De opvang van de kinderen kan momenteel vrijwillig binnen het familienetwerk opgelost worden en de Raad geeft hier de voorkeur aan, mede gezien de ingrijpende gebeurtenissen die de kinderen reeds hebben meegemaakt.”*
12. Op 18 december 2013 spreekt de kinderrechter, op advies van de Raad voor de Kinderbescherming, een ondertoezichtstelling uit voor de duur van 1 jaar. Na de start van de ondertoezichtstelling op 18 december 2013 beëindigt het CIT de hulpverlening. Het lijkt erop dat de 3 jongens spoedig weer naar huis kunnen. Een ander familielid zou moeder kunnen helpen en bij het gezin kunnen gaan wonen. Uiteindelijk blijkt ook deze oplossing niet mogelijk.
13. Op 23 december 2013, op 15 en 28 januari 2014 en op 6 en 17 februari 2014 spreekt een medewerker van Bureau Jeugdzorg met mevrouw D. over haar financiële problemen. In een aantal contactjournaals van JBRR staat dat gekeken wordt of een vergoeding mogelijk is. In een journaal van een huisbezoek aan mevrouw D. op 23 december 2013 staat bij ‘Acties’: *“Nagaan of er dagvergoeding aan tante uitgekeerd kan worden”*.
- In een verslag van een huisbezoek op 28 januari 2014 schrijft een medewerker van Bureau Jeugdzorg bij ‘afspraken’: *“Kunnen wij iets betekenen ivm fin. tante (vergoeding opvang jongens – tante zegt uitkering te hebben).”*

¹ Trivium Lindenhof is een organisatie voor ambulante hulpverlening, dagbehandeling, 24-uurs zorg en crisisopvang als de hulp via het wijk- of jeugdteam niet genoeg is.

14. De hulpverlening door Bureau Jeugdzorg eindigt per 8 januari 2014, omdat het gezin wordt overgedragen aan een gezinsvoogd. In het afsluitende rapport van 8 januari 2014 van Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam staat:

“Tante gaf aan dat ze de kinderen maar een aantal weken kon opvangen. Na overleg met de Raad besloot ze dat de kinderen voor een langere periode konden blijven.

15. De kinderen verblijven uiteindelijk van 12 november 2013 tot 2 maart 2014 bij mevrouw D. Dat zijn 110 dagen².

16. Mevrouw D. heeft in die periode van geen enkele instantie een aanvulling op haar inkomen of een vergoeding van de kosten voor het levensonderhoud van de kinderen ontvangen.

17. Standpunt klager.

Het standpunt van mevrouw D. is in overeenstemming met haar klacht. Zij geeft aan ongeveer € 2.500,- van haar burens geleend te hebben om voor de kinderen te kunnen zorgen. Het ging om kleding, reiskosten en voeding. De reiskosten waren extra hoog doordat de kinderen naar hun eigen sportclubs gingen en de jongste op zijn basisschool bleef. Financiële steun van familieleden heeft ze nauwelijks gekregen, ook heeft ze geen kinderbijslag ontvangen van de moeder van de kinderen. Toen de kinderen eenmaal bij haar waren, wilde ze hen niet op straat zetten.

18. Standpunt JBRR (voorheen Bureau Jeugdzorg)

- JBRR stelt dat mevrouw K., maatschappelijk werker en van 12 november 2013 tot 18 december 2013 bij de 3 jongens betrokken, niet met mevrouw D. over een financiële vergoeding heeft gesproken. Wel heeft mevrouw D. tegen haar gezegd dat de kinderen vanwege haar financiële situatie maar een korte periode konden blijven.
- JBRR schrijft op 30 juli 2015 aan de gemeentelijke kinderombudsman: *“De Raad voor de Kinderbescherming heeft inderdaad in eerste instantie gevraagd de plaatsing te verlengen....Er was toen sprake van een verlenging van ongeveer een maand, waarbij aangegeven wordt dat tante zich daartoe bereid verklaarde. In de periode daarna is het minder duidelijk hoe het gesprek met tante precies verlopen is. Er lijkt meer te zijn gesproken over de redenen waarom het nog niet gelukt was om een andere oplossing te vinden, waarbij tante zich lijkt te hebben neergelegd bij toch nog*

² 110 dagen = 3,7 maanden, uitgaande van een gemiddelde van 30 dagen per maand.

even een langer verblijf... Een dergelijke situatie, waarbij een noodplaatsing bij familie langer duurt dan voorzien, komt inderdaad vaker voor en geeft inderdaad ook vaker aanleiding tot problemen."

- De overheid heeft volgens JBRR geen structurele oplossing voor dit probleem. Voor JBRR zijn deze problemen niet oplosbaar binnen de bestaande regelgeving. De financiële kant van een plaatsing moet dan ook direct bij aanvang met het betrokken familielid worden besproken. De financiën dienen binnen de familiekring geregeld te worden (kinderbijslag). In de dagelijkse praktijk geeft dit nogal eens problemen, omdat er bij veel cliënten van JBRR sprake is van schulden. Een pleegzorgvergoeding is niet verplicht. Volgens de geldende regelgeving kan aan mevrouw D. geen pleegzorgvergoeding verstrekt worden.

Wet en regelgeving

19. In 2013 en 2014 was de Wet op de jeugdzorg van kracht. In artikel 28c staat over de pleegzorgvergoeding:

Artikel 28c

Lid 1. Een zorgaanbieder die pleegzorg biedt, verstrekt aan een pleegouder waarmee hij een pleegcontract heeft gesloten een subsidie voor de verzorging en opvoeding van de in het gezin van de pleegouder geplaatste jeugdige, bestaande uit een door Onze Ministers vast te stellen basisbedrag, dat voor te onderscheiden leeftijdscategorieën van pleegkinderen verschillend kan zijn.

20. De Wet op de Jeugdzorg is met ingang van 1 januari 2015 vervallen en vervangen door de Jeugdwet. De rijksoverheid stelt jaarlijks het basisbedrag voor de pleegvergoeding vast in de Regeling Pleegvergoeding. De Regeling Pleegvergoeding 2015 is onderdeel van de Regeling Jeugdwet.

21. Vanaf 1 juli 2013³ bedroeg een uitkering op grond van de Wet Werk en Bijstand (WWB) voor een alleenstaande (inclusief vakantie-uitkering) € 661,77. De uitkering voor een alleenstaande ouder bedroeg € 926,47.

22. Het kindgebonden budget is een Nederlandse inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de kosten voor kinderen. Het is geregeld in de Wet op het kindgebonden budget. Ouders ontvangen het kindgebonden budget naast de kinderbijslag. Het bedrag dat een ouder aan kindgebonden budget krijgt, hangt af

³ bron: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2013/06/25/uitkeringsbedragen-per-1-juli-2013>

van het toetsingsinkomen, van het aantal kinderen en van de leeftijd van de kinderen. In 2013⁴ is dit bedrag voor ouders met een toetsingsinkomen minder dan € 26.147,- en 3 kinderen € 1736,- per jaar. Voor elk kind dat 12 t/m 15 jaar oud was, werd het bedrag verhoogd met € 231,- per jaar.

23. De Algemene Kinderbijslagwet bepaalt dat iedereen recht heeft op kinderbijslag voor de eigen, stief- of pleegkinderen die tot zijn of haar huishouden behoren, of die door hem of haar worden onderhouden. In 2013⁵ bedroeg de kinderbijslag per kind, in de leeftijd van 6 tot en met 11 jaar, per kwartaal: € 232,71. Voor kinderen in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar was het bedrag € 273,78.

Toetsing aan de behoorlijkheidsnormen

De gemeentelijke kinderombudsman toetst het optreden van JBRR in deze situatie aan de behoorlijkheidsnormen voor de overheid en voor organisaties met wettelijke taken. Welke normen zijn specifiek van toepassing op de onderzochte gedraging?

Betrouwbaarheid

Een organisatie met wettelijke taken handelt binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht, doet wat zij zegt en geeft gevolg aan rechterlijke uitspraken.

De organisatie komt afspraken en toezeggingen na. Als de organisatie gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. De organisatie moet rechterlijke uitspraken voortvarend en nauwgezet opvolgen.

Maatwerk

Een organisatie met wettelijke taken is bereid om in voorkomen gevallen af te wijken van algemeen beleid of voorschriften als dat nodig is om onbedoelde of ongewenste consequenties te voorkomen.

De organisatie neemt wet- en regelgeving als uitgangspunt, maar houdt steeds oog voor de specifieke omstandigheden, waar de burger in terecht kan komen. Ook in haar feitelijk handelen zoekt de organisatie steeds naar maatregelen en oplossingen die passen bij de specifieke omstandigheden van de individuele burger.

⁴ bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Kindgebonden_budget geraadpleegd 9 november 2015.

⁵ bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Kinderbijslag_Nederland geraadpleegd op 9 november 2015

Bevoegdheid gemeentelijke kinderombudsman

24. De gemeentelijke kinderombudsman heeft na overleg en met instemming van de landelijke Kinderombudsman het onderzoek naar de klacht van mevrouw D. ingesteld. De gemeentelijke kinderombudsman stuurt zijn bevindingen ook aan de landelijke Kinderombudsman toe. Deze bevindingen zijn geanonimiseerd.

Overwegingen

25. De Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam waren van het begin af aan op de hoogte van de precaire financiële situatie van mevrouw D.

26. Het was daarnaast bekend dat mevrouw leefde van een uitkering op basis van de toenmalige Wet Werk en Bijstand (Wwb). De ombudsman gaat er vanuit dat mevrouw D. op het moment dat de kinderen bij haar in huis kwamen, een Wwb-uitkering voor een alleenstaande ontving. Dit betekent dat mevrouw D. in die periode en gedurende langere tijd, onder de wettelijke norm voor het bestaansminimum van een alleenstaande ouder met drie kinderen leefde.

27. De Raad heeft, naar eigen zeggen in het belang van de kinderen, aangedrongen op verlenging van de plaatsing bij mevrouw D.

28. Mevrouw D. heeft de kinderen uiteindelijk 110 dagen opgevangen, terwijl zij van tevoren heeft aangegeven dat zij dit maximaal 14 dagen kon doen.

29. Hoewel niet is gebleken dat er concrete toezeggingen zijn gedaan dat mevrouw D. een vergoeding zou krijgen, vindt de ombudsman het aannemelijk dat bij mevrouw D. de verwachting is gewekt, dat er een tegemoetkoming in de kosten zou komen. Medewerkers van de verschillende instanties die meerdere malen toezegden de financiële mogelijkheden uit te gaan zoeken, hielden die verwachting in stand.

30. JBRR of andere instanties hebben geen kosten gemaakt voor de opvang en verzorging van de 3 jongens, terwijl de zorg formeel wel aan hen was opgedragen.

31. Indien mevrouw D. een alleenstaande ouder was geweest met drie kinderen in de leeftijden van 15,14 en 8 jaar had zij waarschijnlijk recht gehad op de volgende bedragen:

- *Uitkering*: Het verschil van een uitkering voor een alleenstaande en een alleenstaande ouder is in 2013 € 926,47 - € 661,77 = € 264,70 per maand. Voor 3,7 maanden is dat ongeveer een bedrag van € 980,-.
- *Kindgebonden budget*: Omdat mevrouw D. een lager jaarinkomen had dan € 26.147,- had zij in 2013, als ouder van 3 kinderen, recht op een kindgebonden budget van € 1736,- per jaar. Daarnaast zou mevrouw D. voor de oudste twee kinderen in totaal € 462,- per jaar extra ontvangen. Omgerekend naar 3,7 maanden gaat het in totaal om ongeveer € 680,- kindgebonden budget.
- *Kinderbijslag*: De kinderbijslag voor drie kinderen in de genoemde leeftijden (15, 14 en 8 jaar) was in 2013: € 232,71 + € 273,78 + € 273,78 = € 780,27 per kwartaal. Dat is per maand € 260,09. De kinderen verbleven 3,7 maanden bij mevrouw D. Dat komt neer op ongeveer € 965,-.
- In totaal gaat het om uitkering € 980,- + kindgebonden budget € 680,- + kinderbijslag € 965 = € 2.625,-.

32. De ombudsman vindt het teveel gevraagd om van mevrouw D. te verlangen dat zij dit bedrag voor eigen rekening neemt. Als het mevrouw D. niet gelukt was dit geld te lenen, had zij immers niet goed voor de kinderen kunnen zorgen.

Daarnaast stelden de Raad en JBRR eisen ten aanzien van de zorg die mevrouw D. aan de jongens verleende. Zo dringen zij erop aan dat de jongens allemaal hun eigen school en sportclub blijven bezoeken. Dat zijn op zichzelf aanvaardbare eisen, maar het gevolg daarvan is dat mevrouw D. extra reiskosten heeft moeten maken. Kosten waarvan bij aanvang van de opvang duidelijk was, dat zij die niet kon dragen.

33. Aangezien de zorg van de kinderen aan de overheid was toevertrouwd vindt de ombudsman het niet redelijk om de kosten daarvan volledig af te wentelen op mevrouw D. Dit klemt temeer nu bij aanvang van de opvang door haar aangegeven was dat zij daarvoor niet de financiële draagkracht had. De overheid dient er immers ook voor te zorgen dat mevrouw D. in staat is om op een goede manier voor de kinderen te zorgen. JBRR had mevrouw D. op dit punt moeten ondersteunen en financieel moeten compenseren. Het is niet persé noodzakelijk dat daarvoor een wettelijke basis is. JBRR had mevrouw D., ook buiten een wettelijke regeling om, compensatie kunnen bieden. De ombudsman begrijpt wel dat dit intern administratieve en budgettaire problemen op kan leveren. Interne administratieve of budgettaire problemen mogen, onder deze omstandigheden, er echter niet toe leiden dat mevrouw D. met geldschulden achter blijft.

Reacties op het voorlopig oordeel en de voorlopige aanbevelingen

Mevrouw D. zegt op 24 december 2015 telefonisch dat zij zich kan vinden in het (voorlopige) oordeel en de (voorlopige) aanbevelingen van de gemeentelijke kinderombudsman. Zij wil benadrukken dat de vergoeding gebruikt wordt om haar schulden af te lossen en dat het bedrag minimaal is ingeschat. Een eventuele korting op haar uitkering zou het aflossen van de schulden in gevaar brengen.

De landelijke Kinderombudsman schrijft op 11 januari 2016 dat hij de klacht van mevrouw D. graag mee neemt als signaal.

JBRR schrijft op 12 januari 2016 dat mevrouw D. een grotere inspanning had mogen verwachten van het toenmalige Bureau Jeugdzorg om iets voor haar te regelen op financieel gebied. Deze verwachting is gewekt en is enkele malen bevestigd. JBRR vindt het bij nader inzien redelijk en passend om alsnog een tegemoetkoming aan mevrouw D. te geven. De berekening van de gemeentelijke kinderombudsman wil zij daarbij volgen. Wat betreft de 2^e aanbeveling schrijft JBRR: *“Wij kunnen uw 2e aanbeveling dan ook van harte onderschrijven om met de gemeente(s) in overleg te treden met het doel een regeling (financiële reserve) te creëren voor die situaties waarin tijdelijke plaatsingen in het “netwerk” niet de status van pleegzorgplaatsing kunnen krijgen.”*

De wethouder Onderwijs, Jeugd en Zorg van de gemeente Rotterdam reageert op 28 januari 2016. Hij schrijft: *“De gemeente Rotterdam is het met u eens dat in deze casus moet worden gezocht naar een oplossing voor mevrouw D...JBRR heeft de gemeente laten weten de onkosten die mevrouw D. gemaakt heeft te vergoeden...Uw tweede aanbeveling betreft het creëren van een financiële reserve voor financiering van noodopvang door het netwerk. De gemeente gaat met JBRR op zoek naar mogelijk oplossingsrichtingen.”*

De gemeentelijk kinderombudsman is tevreden met de royale reactie van JBRR en de reacties van de gemeente Rotterdam en de Kinderombudsman op de (voorlopige) aanbevelingen en zal de verdere uitwerking aandachtig volgen.

Oordeel (definitief)

Het oordeel van de ombudsman per klachtonderdeel is.

Klacht 1: Waarom krijg ik, zoals toegezegd, geen vergoeding of tegemoetkoming voor de opvang van de drie jongens gedurende 4 maanden?

De onderzochte gedraging van JBRR is niet behoorlijk. Er is onvoldoende vorm gegeven aan de behoorlijkheidsnorm betrouwbaarheid.

Klacht 2: Ik heb aangegeven dat ik maar 2 weken kon opvangen. Op verzoek van voormalig Bureau Jeugdzorg heb ik dat langer gedaan, hoewel zij wisten dat ik financieel in de problemen kwam. Zij houden daar geen enkele rekening mee.

De onderzochte gedraging van JBRR is niet behoorlijk. Er zijn niet voldoende oplossingen aangeboden en er is onvoldoende vorm gegeven aan de behoorlijkheidsnorm maatwerk. Er zijn geen aanwijzingen dat het de kinderen in materieel opzicht aan iets heeft ontbroken, maar dit lijkt wel ten koste te zijn gegaan van mevrouw D., die met geldschulden is achter gebleven.

Aanbevelingen (definitief)

De gemeentelijke kinderombudsman ziet in het voorgaande aanleiding om aan zijn oordeel 2 aanbevelingen te verbinden. De gemeente Rotterdam en JBRR zouden vergelijkbare problemen in de toekomst kunnen oplossen.

De ombudsman geeft Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond en de gemeente Rotterdam in overweging de volgende aanbevelingen te (laten) uitvoeren en daarbij rekening te houden met de overwegingen van de ombudsman:

Specifieke aanbeveling

Geef mevrouw D. alsnog een financiële compensatie (bijvoorbeeld € 2.625,-) voor de crisisopvang van 3 kinderen. Houd bij de toekenning van de vergoeding rekening met de regels van de Participatiewet (voorheen Wwb), zodat de vergoeding niet wordt gekort op een eventuele uitkering op grond van de Participatiewet⁶.

De gemeentelijke kinderombudsman heeft er met instemming kennis van genomen dat JBRR en de gemeente Rotterdam bezig zijn de aanbeveling uit te voeren. Daarnaast doet de gemeentelijke kinderombudsman de volgende algemene aanbeveling.

Algemene aanbeveling

Creëer, in afwachting van eventuele landelijke wet- en regelgeving, samen met de gemeente Rotterdam een financiële reserve voor de kosten van opvang of 'noodplaatsing' in acute situaties, voor het geval die opvang of noodplaatsing niet de formele status van 'pleegzorg' kan krijgen en er geen pleegzorgvergoeding toegekend kan worden.

⁶ Pleegzorgvergoedingen worden in het kader van de uitvoering van de Participatiewet niet als inkomen aangemerkt. Voor een schadeloosstelling als bovenstaand door de ombudsman voorgesteld staat dat niet vast. Het college kan wel beslissen dat een schadeloosstelling niet als inkomsten wordt aangemerkt en aldus niet op de betaalde uitkering wordt gekort. De ombudsman geeft de gemeente in overweging om de beslissing te nemen dat een eventuele schadeloosstelling voor de opvang van de 3 jongens, niet als inkomsten wordt aangemerkt. Bron: Handboek Stimulansz Werk en Inkomen Hoofdstuk 10.6.17.

Bijlage bij bevindingen en voorlopig oordeel dossiernummer 2015.590

Klachtbehandeling door Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond

1. Op 13 juni 2014 stuurt mevrouw D. naar eigen zeggen een brief aan JBRR met een verzoek om pleegzorgvergoeding.
2. Op 25 september 2014 stuurt mevrouw D. een tweede brief aan JBRR, waarin zij aangeeft dat er geen reactie is gekomen op haar brief van 13 juni 2014.
3. JBRR reageert op 12 november 2014 op de brief en constateert dat er geen toezeggingen aan mevrouw D. zijn gedaan. Er zal geen vergoeding worden uitgekeerd.
4. Mevrouw D. stuurt op 13 januari 2015 een brief aan de gemeentelijke ombudsman, waarin zij aangeeft om meerdere redenen niet tevreden te zijn met de reactie van JBRR.
5. De gemeentelijke ombudsman draagt de klacht, gezien het onderwerp, over aan de gemeentelijke kinderombudsman. De kinderombudsman stuurt op 22 januari 2015 een brief aan JBRR met de klachten van mevrouw D. Voordat de kinderombudsman besluit of hij een onderzoek gaat doen wil hij van JBRR horen waarom de brief van 13 juni 2014 niet als een aanvraag pleegzorgvergoeding is behandeld.
6. Op 11 maart 2015 stuurt de ombudsman een rappelbrief aan JBRR.
7. Op 23 maart 2015 schrijft de algemeen directeur van JBRR een reactie op de klachten van mevrouw D. Wat betreft de brief van 13 juni 2014 schrijft hij dat deze niet is ontvangen of dat er intern iets mis is gegaan.

Klachtbehandeling door de gemeentelijke kinderombudsman

8. Mevrouw D. bezoekt op 7 april 2015 het spreekuur van de gemeentelijke kinderombudsman. Zij is het niet eens met de brief van 23 maart 2015 van de directeur van JBRR.
9. Op 10 juli 2015 laat de kinderombudsman mevrouw D. en JBRR schriftelijk weten dat hij een onderzoek naar de klacht start.
10. Op 14 juli 2015 stuurt JBRR een ontvangstbevestiging.
11. Op 20 juli 2015 neemt de zoon van mevrouw D. telefonisch contact op met de ombudsman. Hij geeft aan dat zijn moeder geld heeft geleend om de kosten van de opvang van de kinderen te kunnen betalen. De ombudsman vraagt om een specificatie.
12. Op 30 juli 2015 reageert JBR op de brief van de kinderombudsman van 10 juli 2015. Als bijlagen worden meegestuurd; de contactjournaals (Vrijwillige

Jeugdzorg en OTS), een e-mailbericht van mevrouw K. van 1 oktober 2014, een rapport van de Raad voor de Kinderbescherming van 5 december 2013 en een afsluitrapport van het Crisis Interventie Team (CIT) van mevrouw K. van 8 januari 2014.

13. De gemeentelijke kinderombudsman stuurt op 6 augustus 2015 de brief van JBRR door aan mevrouw D. voor wederhoor.
14. De zoon van mevrouw D. vraagt om een gesprek, zodat hij en zijn moeder mondeling kunnen reageren op de brief van JBRR van 30 juli 2015.
15. Op 28 augustus 2015 e-mailt mevrouw D. een specificatie van de gemaakte kosten voor de opvang.
16. Op 4 september 2015 bespreken mevrouw D. en haar zoon de reactie van JBRR met de ombudsman.
17. Op 18 september 2015 stuurt de ombudsman het verslag van het gesprek van 4 september 2015 in concept aan mevrouw D. toe.
18. Op 24 september 2015 geeft de zoon van mevrouw D. een reactie op het gespreksverslag.
19. Op 13 oktober 2015 stelt de ombudsman het gespreksverslag vast en stuurt dit aan mevrouw D.
20. De gemeentelijke kinderombudsman stuurt op 16 december 2015 zijn bevindingen, voorlopig oordeel en voorlopige aanbevelingen aan mevrouw D, aan JBRR, aan de landelijke Kinderombudsman en aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam.
21. Op 6 januari 2016 vraagt een beleidsmedewerker van de gemeente Rotterdam om een extra reactietermijn van 2 weken.
22. De Kinderombudsman reageert op 11 januari 2016 op de bevindingen.
23. JBRR reageert o.a. op 12 januari 2016 schriftelijk op de bevindingen.
24. Op 13 januari 2016 bevestigt een medewerker van de gemeentelijke kinderombudsman telefonisch aan de gemeente Rotterdam dat de verlenging van de reactietermijn akkoord is.
25. Op 22 januari 2016 laat de gemeentelijke kinderombudsman schriftelijk aan de gemeente Rotterdam weten dat hij akkoord gaat met een langere reactietijd, d.w.z. tot uiterlijk 1 februari 2016. Mevrouw D. en JBRR krijgen een kopie van deze brief.
26. Op 28 januari 2016 reageert de wethouder Onderwijs, Jeugd en Zorg van de gemeente Rotterdam op de bevindingen en de voorlopige aanbevelingen van de gemeentelijke kinderombudsman.